Ivana Canjuga – Martina Špičko

Putovanje u svijet knjiga

Radna bilježnica s lektirnim zadatcima uz predložena djela za cjelovito čitanje

ALFA

Ivana Canjuga – Martina Špičko

Putovanje u svijet knjiga

Radna bilježnica s lektirnim zadatcima uz predložena djela za cjelovito čitanje

ALFA

2024.

Nakladnik
ALFA d. d. Zagreb
Nova Ves 23a

Za nakladnika
Ivan Petric

Izvršna urednica
Ivana Tolj, prof.

Metodička recenzija
Vlatka Biščan, prof.

Korektura
Vlatka Biščan, prof.

Likovno i grafičko oblikovanje
Edita Keškić, mag. ing. techn. graph.

Tehnička priprema
Edita Keškić, mag. ing. techn. graph.

Tisak
Tiskara Zelina

Proizvedeno u Zagrebu,
Republika Hrvatska

© Alfa
Ova knjiga, ni bilo koji njezin dio, ne smije se umnožavati ni na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova pismenog dopuštenja.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice Zagreb pod brojem 001011569

ISBN 978-953-297-975-6

Sadržaj

Aleksandar Sergejevič Puškin, *Bajka o ribaru i ribici* 7
Ferenc Molnar, *Dječaci Pavlove ulice* 15
Branka Primorac, *Ljubavni slučaj mačka Joje* 23
Grigor Vitez, *Otvori prozor proljeću* 33
Ivan Kušan, *Koko u Parizu* 47
Ivan Kušan, *Lažeš, Melita* 57
James M. Barrie, *Petar Pan* 69
Maja Brajko-Livaković, *Finka Fi* 81
Mark Twain, *Kraljević i prosjak* 89
Milivoj Matošec, *Strah u Ulici lipa* 97
Miro Gavran, *Kako je tata osvojio mamu* 107
Mladen Kopjar, *Žganci od vanilije* 115
Nives Madunić Barišić, *Tajna čokoladnih bombona* 125
Pajo Kanižaj, *Tričave pjesme* 135
Pero Zlatar, *Otključani globus* 149
Roald Dahl, *Fantastični gospodin Lisac* 161
Roald Dahl, *Charlie i tvornica čokolade* 171
Selma Lagerlöf, *Legende o Kristu* 181
Rene Goscinny i Jean-Jacques Sempé, *Nikica* 193
Tihomir Horvat, *Frka u Ščitarjevu* 205
Liz Pichon, *Tom Gates, Odlični izgovori (i druge dobre fore)* 215
Zoran Pongrašić, *Mama je kriva za sve* 225
Zoran Pongrašić, *Ovaj put je kriv tata* 233

Rješenja

Aleksandar Sergejevič Puškin, *Bajka o ribaru i ribici* 241
Ferenc Molnar, *Dječaci Pavlove ulice* 242
Branka Primorac, *Ljubavni slučaj mačka Joje* 243
Grigor Vitez, *Otvori prozor proljeću* 245
Ivan Kušan, *Koko u Parizu* 247
Ivan Kušan, *Lažeš, Melita* 249
James M. Barrie, *Petar Pan* 250
Maja Brajko-Livaković, *Finka Fi* 252
Mark Twain, *Kraljević i prosjak* 253
Milivoj Matošec, *Strah u Ulici lipa* 254
Miro Gavran, *Kako je tata osvojio mamu* 255
Mladen Kopjar, *Žganci od vanilije* 256
Nives Madunić Barišić, *Tajna čokoladnih bombona* 258
Pajo Kanižaj, *Tričave pjesme* 259
Pero Zlatar, *Otključani globus* 262
Roald Dahl, *Fantastični gospodin Lisac* 264
Roald Dahl, *Charlie i tvornica čokolade* 265
Selma Lagerlöf, *Legende o Kristu* 267
Rene Goscinny i Jean-Jacques Sempé, *Nikica* 269
Tihomir Horvat, *Frka u Ščitarjevu* 270
Liz Pichon, *Tom Gates, Odlični izgovori (i druge dobre fore)* 271
Zoran Pongrašić, *Mama je kriva za sve* 273
Zoran Pongrašić, *Ovaj put je kriv tata* 274

Bajka o ribaru i ribici

ALEKSANDAR SERGEJEVIČ PUŠKIN

Bajka o ribaru i ribici

Mnogo toga možemo naučiti čitajući bajke. Najvažnije što možemo naučiti čitajući ovu bajku jest kako je oholost najveći čovjekov neprijatelj. Bakica je htjela biti veća i od svoje dobročiniteljice ribice i na kraju je sve izgubila. Kako je sve izgledalo i kako je bakica ponovo postala siromašna, saznat ćete ako zakoračite u svijet ove bajke.

Dugo starac odgovor je čeko,

al ga jadan dočekao nije

Pa se svojoj povratio baki.

Al što vidi? Pred njim kolibica,

Njoj na pragu starica mu sjedi,

A pred njome prepuklo korito.

✦ ČITAM I RAZUMIJEM

1. Poredaj događaje redom kojim su se odvijali tako da ih označiš brojkama od 1. do 5.

..... Starac je ulovio zlatnu ribicu.

..... Starac je nakon što se vratio s mora ponovo pronašao staricu ispred kuće i prepuklo korito.

..... Starac moli ribicu da bakica postane carica.

..... Starac moli ribicu da bakica postane vladarica mora kojoj će zlatna ribica služiti.

..... Bakica tjera starca zlatnoj ribici po novo korito.

2. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Što je bakica prvo zatražila od zlatne ribice?

a) zlatnu kuću
b) da postane vladarica mora
c) novo korito
d) da postane carica

3. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Kako se starica, kad je postala gospođa vlastelinka, ponašala prema slugama?

a) Nagrađivala ih je za njihov rad.
b) Pozvala ih je da pomažu starcu.
c) Tukla ih je i mučila.
d) Upoznala ih je sa zlatnom ribicom.

4. Kako se starica ponaša prema starcu?

.....

.....

.....

.....

5. Prepiši stihove u kojima se vidi staričina oholost kad je postala carica.

.....

.....

6. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Što starica traži od ribe na kraju bajke?

a) Želi da ju ribica učini vladaricom mora.

b) Želi da joj ribica pomogne da postane majka.

c) Želi da ribica pomogne starcu.

d) Želi da joj ribica podari vječni život.

7. Objasni ponašanje mora nakon svake staričine želje. Kako more reagira na staričinu sve veću zloću?

.....

.....

.....

.....

8. Zašto je na kraju bajke sve opet kao što je bilo i na početku (trošna kućica i napuklo korito)?

.....

.....

9. Prepiši stihove u kojima se vidi staričino bogatstvo kad je postala vlastelinka.

.....

.....

10. Prepiši stihove u kojima se vide ribini postupci nakon što starica zaželi biti vladarica mora.

.....

11. Objasni što o starici i njezinim osobinama govore sljedeći stihovi.

Planu gnjevom svadljivica stara,
po obrazu udarila muža:
Ti ćeš je li, seljačino jedna,
Svađati se s moćnom vlastelinkom.

.....

.....

12. U tablici su navodi iz bajke koji otkrivaju postupke, stavove i razmišljanja likova. Napiši koje njihove osobine uočavaš u navedenim rečenicama.

LIKOVI	OSOBINE	POSTUPCI, STAVOVI I RAZMIŠLJANJA
starac	.....	**a)** *Pokloni se starac pa joj kaže: „Smiluj mi se milostiva ribo...“*
	.....	**b)** *Pa u more pusti ribu zlatnu,* *Umiljato njojzi progovara:* *„S Bogom pošla, ribo moja zlatna...“*
	.....	**c)** *Gleda starac, strah ga obuzeo* *Pa se baca pred noge starici.*
riba	.....	**d)** *A u mreži samo jedna riba* *Ali nije obična, već zlatna.* *Zamolila starca zlatna riba,* *I ljudskim mu govorila glasom:*
	.....	**e)** *"Ne jadikuj, nego pođi s mirom.* *Bit će tako: imat ćete kuću."*

13. Prepiši iz bajke stih koji se ponavlja nekoliko puta, a u kojem pisac navodi jedno obilježje starčeva vanjskoga izgleda.

.....

.....

.....

14. **Prepiši iz bajke primjer dijaloga.**

.....

.....

15. **Koja se stilska izražajna sredstva pojavljuju u sljedećim stihovima?**

a) *A zlatna mu riba odgovara...* .....

b) *Uputi se starac moru sinjem* .....

16. **Izreci svojim riječima osnovnu misao bajke.**

.....

.....

✦ RAZMIŠLJAM

1. **Razmisli o staričinim postupcima. Koji od njih smatraš najgorim i zašto?**

.....

.....

.....

2. **Razmisli kako se starica odnosila prema starcu, a kako on prema njoj. Objasni njihov odnos.**

.....

.....

3. **Što bi ti zaželio/zaželjela od zlatne ribice da si bio/bila na starčevu mjestu i zašto?**

.....

.....

4. **Sjeti se priča i bajki koje su ti čitali odrasli prije spavanja.**

   a) Koja ti je od njih bila najdraža i zašto? Koji ti je bio najdraži lik i kakve je imao osobine?

   .....

   .....

   .....

   b) Koja ti je bajka bila zastrašujuća? Kakvi su u njoj likovi? Čega si se bojao/bojala?

   .....

   .....

   .....

5. **Imaš li poteškoća u odnosu s nekim od svojih prijatelja/prijateljica? Kakve su to poteškoće i kako ih možete riješiti?**

   .....

   .....

   .....

✦ ISTRAŽUJEM I STVARAM

1. Ilustriraj naslovnicu Puškinove *Bajke o ribaru i ribici*.
2. Prisjeti se neke poslovice koja se odnosi na bajku.
3. Izmisli svoju izreku ili poslovicu kojom ćeš iznijeti pouku ove bajke.
4. Podijelite se u skupine. Svaka skupina neka nacrta strip na plakatu izabravši jedan dio bajke.
5. Opširno prepričaj bajku.
6. Napiši staričin opis.
7. Napiši ispriku u kojoj se starica ispričava starcu i zlatnoj ribici za svoje postupke.

Dječaci Pavlove ulice

FERENC MOLNAR

Dječaci Pavlove ulice

Nemeček se suprotstavlja crvenokošuljašima i odbija izdajstvo i prelazak k njima čime pokazuje odanost i hrabrost. Odbija postati licemjer i ostaje vjeran svojim prijateljima Pavlouličancima bez obzira na sve.

A mene možete pozivati k sebi, možete mi laskati, davati darova koliko hoćete, ne tičete me se. I ako me još jednom zagnjurite u vodu, i ako me još sto i tisuću puta zagnjurite u vodu, ja ću ponovo doći ovamo i sutra, i prekosutra! Ne bojim se nikoga od vas. A kad dođete k nama u Pavlovu ulicu, oduzeti nam zemlju, mi ćemo biti tamo!

✦ ČITAM I RAZUMIJEM

1. Zaokruži slovo T uz točnu, a slovo N uz netočnu tvrdnju.

a) Radnja romana odvija se u gradu Budimpešti. ..... **T N**

b) Nemeček je vođa dječaka iz Pavlove ulice. ..... **T N**

c) Feri Ač vodi crvenokošuljaše. ..... **T N**

d) Nemeček se prehladio u Botaničkom vrtu kad se sakrio u bazen kako ga ne bi vidjeli crvenokošuljaši. ..... **T N**

e) Gereb na kraju romana umire. ..... **T N**

2. Kojoj vrsti romana s obzirom na temu pripada dječji roman *Dječaci Pavlove ulice*?

a) povijesnom **b)** znanstvenofantastičnom **c)** pustolovnom **d)** ljubavnom

Objasni svoj odabir.

.....

.....

3. Tko je, kako i gdje ukrao zastavu Pavlouličancima?

.....

.....

.....

4. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Na koji su način u muzejskom vrtu braća Pastori Nemečeku otuđili njegove pošteno osvojene pikule?

a) Istukli su ga i oduzeli mu pikule.

b) Nemeček je pikule poklonio starijem Pastoru.

c) Pastori su objavili *einstand*, rat kojim će silom oduzeti pikule ako ih Nemeček sam ne preda.

d) Nemeček je zaboravio pikule u vrtu pa su ih braća Pastori uzeli.

5. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Što je *grund*?

a) Grund je tvornica u središtu Budimpešte.

b) Grund je gradilište, tj. unajmljena pilana pretrpana naslaganim drvima, a predstavlja pravo mjesto za igru.

c) Grund je nogometno igralište u središtu Budimpešte gdje dječaci igraju nogomet.

d) Grund je ime napuštene livade u blizini grada.

6. Objasni što je uzrokovalo Nemečekovu smrt na kraju romana.

.....

.....

7. Objasni zašto su Nemečeka članovi „Udruge za skupljanje kita" odlučili proglasiti izdajicom.

.....

.....

.....

8. Poredaj događaje redom kojim su se odvijali tako da ih označiš brojkama od 1. do 5.

..... Boka postaje predsjednik Pavlouličanaca.

..... Dječaci gube grund.

..... Pastori su Nemečeku oduzeli pikule.

..... Nemeček se sakrio u bazen u Botaničkom vrtu.

..... Nemeček je porazio velikoga vođu Ferija Ača u ratu za grund.

9. Dopuni rečenicu.

Nemečekov otac bio je ..... po zanimanju.

10. Zokruži tri načina borbe za grund koji su crvenokošuljaši dogovorili s Pavlouličancima.

a) tučnjava
b) gađanje praćkom
c) gađanje pješčanim bombama
d) borba granama
e) mačevanje kopljima
f) hrvanje po pravilima

11. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Na kraju romana na grundu će se:

a) graditi kuća
b) graditi sportski tereni
c) organizirati igre
d) graditi bolnica.

12. Tko je Hektor?

.....

13. Napiši na crte koji se likovi iz romana kriju iza navedenih rečenica:

a) *Bio je on strašan dječak, štoviše govorilo se da su ga izbacili iz realke. Bio je snažan momak i nevjerojatno smion. Ali bilo mu je u očima nečeg ljubaznog i privlačnog, što je očima Pastorovih nedostajalo.*

.....

b) *Neću ozdraviti! vikne. Vi mi lažete, ja dobro znam da ću umrijeti, i ja ću umrijeti tamo gdje mi se sviđa. Ja želim izići na grund.*

.....

c) *Još uvijek mu je srce bilo puno bola zbog njegova izdajstva. Ali o tom izdajstvu Čonakoš još nije ništa znao pa je, dakle, bio veseo.*

.....

14. Zaključi na temelju navoda koje su osobine krasile Nemečeka.

Nemeček	osobine
A mene možete pozivati k sebi, možete mi laskati, davati darova koliko hoćete, ne tičete me se. I ako me još jednom zagnjurite u vodu, i ako me još sto i tisuću puta zagnjurite u vodu, ja ću ponovo doći ovamo i sutra, i prekosutra! Ne bojim se nikoga od vas.	
Nemeček osjeti da mu je dužnost držati izdajicu na oku, paziti na svaki njegov korak.	

15. Imenuj stilska izražajna sredstva u navedenim primjerima.

a) *Stresao se kao pinč kojeg su polili vodom.* .....

b) *Nato nastane mrtvačka tišina.* .....

c) *Grane jednog grma se razmaknu.* .....

d) *... među zelenim listovima pućkao je vitki, mali crni dimnjak... pljuckao je čistu, bijelu paru.* .....

16. Napiši svojim riječima osnovnu misao romana *Dječaci Pavlove ulice?*

.....

.....

✦ RAZMIŠLJAM

1. Koji Gerebov postupak ne odobravaš? Objasni zašto.

.....

.....

.....